

ISZÁN TUL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 a kiadásátalban átvéve:
 12 hónapra 18 h.
 6 hónapra 10 h.
 3 hónapra 6 h.
 1 hónapra 2 h.
 Egyre postán szállítva:
 12 hónapra 24 h.
 6 hónapra 12 h.
 3 hónapra 6 h.
 1 hónapra 2 h.
 Egyre szám ára 1 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, a honfoglalás
 1000. évfordulójának tiszteletére.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
 A szerkesztőség kéziratok vételére
 adásra vagy megrendezésre nem
 vállal felelősséget.
 Előfizetési és hirdetői árak a kiadó
 hivatalában intézendők.

XIII. évfolyam 96. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1917 április 25.

Háborúság a béke körül.

— Saját tudósítónk telefonjelentései. —

Budapest, április 24. Pétervári jelentés szerint a munkások és katonák tanácsa végleg visszautasította a különbéke eszméjét.

Kopenhágából jelentik: Bonar Law angol pénzügyminiszter, mint Londonból jelentik, egy küldöttség fogadása alkalmával azt mondta, hogy ha nagyok is a nehézségek, mégis remélni lehet, hogy a világ-háború immár végéhez közeledik.

Bécsből táviratozzák: A Wiener Tagblatt interjút közöl a monarchia szófiai követével, aki kijelentette, hogy a népek megértése gyors iramban közeledik.

Genfből jelentik: Francia szociálisták Párison keresztül Stockholmba indultak. Számítanak megérkezésükre.

Hágából jelentik: A független munkáspárt Manchesterben tartott gyűlésén felszólította a kormányt a béke létrehozatalára, a vérontások elkerülésére s e célból a szövetséges hatalmaknál a béke-propaganda megkezdésére.

Baseli jelentés szerint a francia cenzura elnéző a béke hírek közlésénél. A békehangulatok feléledésében a háború sántájának letűnését látják.

Genfi jelentés szerint az antant miniszterelnökök franciaországi konferenciáján Sonnino és Boselli olasz kiküldöttek a békeproblémákat fejtegették, az antant háborús céljait újból meghatározták. Olaszország engedményt kapott Szerbia és Montenegró rovására azzal, hogy azonnal offenzívát indít. Nagy feltűnést keltett, hogy a konferenciáról Isvolszky orosz kiküldött távolmaradt.

A Times jelenti Pétervárról: Miljukov állítólag elfogott táviratokból értesült, hogy a németek arról tanácskoztak, indítsanak-e offenzívát Oroszország ellen vagy sem s ez utóbbi esetben megvárják a pacifista törekvések eredményeit.

Bukik Lloyd George is.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) Baseli jelentés szerint Lloyd George s kormánya állása komolyan megrendült. A katonai szolgálat kiterjesztése körül elkövetett hibák miatt bukik.

Tárgyalják a leszerelés kérdését.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) Budapesti tudósítónk jelenti: Berliini jelentés szerint a német birodalmi gyűlés külön bizottsága hetek óta tárgyalja a leszerelés kérdését. Senkit se fognak elbocsátani addig, a hadseregből, míg megélhetése biztosítva nincs. Az elbocsátás 4 hónap alatt történik és pedig foglalkozás szerint csoportosan.

„Anglia a béke és szabadság ellensége.”

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágából jelentik: Utasok elmondják a szociálista Troszkij halifaci letartóztatásának részleteit. Angol fegyveresek tartóztatták le az orosz szociálistát, ki Amerikába indult. Troszkij ezt kiáltotta.

— Anglia a béke, szabadság és a szocializmus ellensége!

Ekkor egy revolverlövés dördült el, amely Troszkij karját megsebezte. Az angolok visszavitték s most ideérkezett.

Balfour Wilsonnál.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelentik, hogy Balfour angol minisztert Wilson a Fehér Házban fogadta.

Harctereinken nincs esemény

Budapest, április 24. (Hívtalos.) Sem honnan sem jelentenek különös eseményt.
Höfer.

A független három Albánia.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágai jelentés szerint a Times írja Szalonikiból: A franciák Dél-Albánia függetlenségét kikiáltották s kormányzatot szerveztek. Olaszország ugyanazt tette a kezeiben levő albán területekre, míg Magyarország-Ausztria az északi tartományok függetlenségét kiáltották ki.

A jassii oláh-orosz-francia tanácskozás.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Gueskov orosz hadügyminiszter Jassiba érkezett, ahol Sachanov és Laszsky orosz tábornokok, a francia katonai missió tagjai, Bratianu és az oláh vezérkari főnök fogadták. Gueskov elnöklésével tanácskozást tartottak, aztán az oláh király hosszabb kihallgatáson fogadta Oroszország hadügyminiszterét.

† Knecht János dr.

A nagyváradí lat. szert. papnevelő homlokzatán, a Káptalansor végén gyászlobogót lenget az áprilisi szél, hirdelve az ifjú leviták hájának, de egyszerűs mind az egész egyházmegyének mélyen érzett gyászát és veszteségét: Knecht János dr., az intézet buzgó, tudós tanárát elszólította az élők sorából az isteni gondviselés kifürkészhetetlen intézkedése.

A boldogult Mezőfénven, Szatmármegyében született 1876. április 13-án tisztes földművelő családból. Gimnáziumi tanulmányait a VII. osztályig Nagykárolyban végezte, hol Fetsor Antal győri püspök széleinél lakott, Mórént Györgyénél Brém Lőrinc kánonokkal együtt. Mindketten a váradí egyházmegyébe konkuráltak, de Knecht János csak a theologia két első évfolyamát végezte a nagyváradí papnevelő intézetben: bold. emlékeztető Schiauch Lőrinc bíbornok püspök ekkor Budapestre küldte, hogy az egyetemen folytassa theologiai tanulmányait. 1900. szeptember 18-án ugyanő szentelte pappá. Mint buzgó lekipásztor kezdte pályáját, káplánkodva Tasnádon, majd később Várad-Olasziban, de elfoglaltsága mellett is talált időt arra, hogy a doktorátusra készüljön.

Mint theologiae doctort nevezte kiálított emléktű Szencsényi Pál püspök helyettes theologiai tanárá és kórházi lelkészé 1906-ban, majd rendes tanárrá 1907-ben. Szaktárgya lesz egész theologiának közép pontja az Ágoston hittan volt.

Ez adatok, a számok persze csak kevesek, egy korán bevégezhető pálya keretei, de amelyet a legbuzgóbb, a leglelkismeretesebb, igazi önfeláldozó munkásság töltött ki. Kétféleképpen is kórházban a szegény betegek gondozásában, az ápolónővérek gyónatásában állandóan gyöngye egészsége dacára sem ismert fáradtságot vagy pihenést. Amis elvégzett, jól elvégzett munka volt:

német alaposság, lelkiismeretesség bályozott rajta. A szülei: évek óta Brandhofban, Merán grófok kastélyában töltötte, remek levegőjű alpesi vidéken, fenyvesek között, amire gyöngye egészségének bizony nagy szüksége is volt. Brandhof Stájerországban, Seewiesen és Máriacell között van 1000 méternél magasabban a tenger színe fölött. A népes grófi család nagy szeretettel és becsüléssel ragaszkodott a Jézus szíve szerinti paphoz.

Sajnos, az ő munkái, jámbor példaszertű életét Brandhof remek levegője sem tudta hosszabbra nyújtani. A gyilkos gümőkór azonban szinte észrevétlenül rágódott élete gyökerén. A múlt hét közepén még csak betegnek sem tartotta környasata. Pénteken, szombaton nemcsak a tanítást, de a kórházi nővérek gyónatását is elvégezte lelkiismeretesen, bár beszédjében némi akadéki és zavarral. Szombat este hazajött bár halálra fáradtan, kimerülve, kikereszte a vasárnapi evangéliumot, mely így kezdődik: Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja juháért... Azután vacsora nélkül lefeküdt.

Ekkor már beszélőszervai megbénultak: egy szót sem tudott szólani. Majer László és később Fráter Imre orvosok mindent elkövettek, gyógyulása érdekében, a kórházi és szeméremi apácák a legszeretőbb gondot ápolták, de mindhiába. Hittőn délután például buzgóssággal gyónat meg Szinec Izidor lezarista atyának, aki Áronffy Ferencel együtt épen missiót tartott a várad-olassai temetőben. Bessélni ugyan nem igen tudott, de teljesen magánál volt és jelekkel értesítte meg magát. Folytatta ájtatosan az utolsó kenetet, a délután megkapta az apostoli áldást. Ekkor már heves faldoklási rohamai voltak, melyek azonban megmagaszták. Tegnap, kedden reggel 8 óra tájban csendesen elhunyt.

Qualis vita, mors est ita. Amilyen élete volt, olyan volt kimúlása: csendes, nyugodt, mindkettővel szép, követendő példát nyújtva kollégáinak és tanítványainak egyaránt. Éle-

tében nem volt, nem is lehetett ellensége, hiszen a csendes, hasznos, istennek tetsző munka embere volt, nem a törtetés: halála után mindenki, aki csak ismerte, könnyet hullatott ravatalára s egyebet nem mondhat: áldott legyen emlékezete. Hava pia anima

Temetés holnap reggel fél 10 órakor lesz a papnevelő intézetben s a székesegyházban tartandó szentmise után a váradolassai temetőben helyezik végső nyugalomra!

A papnevelő intézet elöljárósága és tanári kara a következő gyászjelentést adta ki:

A nagyváradí lat. szert. papnevelő elöljárósága, tanári kara és növendékei a maga és a rokonság nevében mély fájdalommal jelenti, hogy egész szívvel szeretett tagjár, suik, rokonuk Knecht János dr. papnevelő-intézeti tanár, biharmegyei kórházi lelkész Istennek szentelt életének 42. ik, áldozópapának 17. ik évében, az egyház szentségeivel erősítetten, rövid szenvedés után, gümőkórban, folyó hó 24. án reggel 8 óra tájt csendesen elhunyt. A boldogult holt testem a papnevelő intézetben fogják a hó 26-án reggel fél 10 órakor beazonosítani, s a székesegyházban tartandó szentmise után a váradolassai temetőbe kikisérni. Nagyvárad, 1917. április 24. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Kezdődik a spanyol tiltakozás.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) A spanyol nagykövet Berlinben április 20-án nyújtotta át kormánya jegyzékét a buvárhajóharc ügyében. Németország a február 6-iki tiltakozás ellenére is folytatja a buvárhajóharcot, spanyol hajókat sülyesztett el s feltételeket szab. Ne csodálkozzék, ha Spanyolország kényszerítve lesz megvédeni életét Reméli a buvárhajóharcnál Németország tekintettel lesz Spanyolország biztonságára.

AZ IGAZI FEMINIZMUS.

— A fő nem ébredt erő. —

Írta: Prohászka Ottokár.

Mindenütt új világról, a világ kitavasodásáról szól az ének s ahol a népek soráról gondolkoznak és beszélnek, úgy érzik, mintha igazán új koroknak kellene ránk bocsátania, — valamiféle tavaszának, melyben föltámadnak a gyölkörökben eddig pihent medves s új esendülést, új lendületet és életet visznek bele törzsebe, galyba, rügybe. Meg vagyok győződve, hogy pihen az emberiségben még mindefféle ki nem fejtett, eddigi nem ébredt erő s így erőszelének néztem én a női világ erőszelét, mely hivatalra van kibontakozni és a társadalmi munkában tért foglalni — tért foglalni jobban és helytállóbban, mint eddig.

Nem lehet köztünk ezó arról, hogy a női lélek természetét megváltoztatni — ez ugyancsak nem volna természettudományi gondolat — s elrendü, Isten akaratára hívást megváltoztatni vagy azon foltozni is akarjunk.

Az ilyen akarnásásgoktól ugyancsak nem lenne tavasz és esendülés, hanem inkább bomlás és halál. Tudjuk azt is, hogy a társadalom megújulásának, melyről annyit álmodozunk s melyet annyira megőhajtunk, első sorban a családi életbe bevo-

nuló szent tavasz szépségében, a nyermek nevelés alakjában kell beköszöntenie; de másrészt bizonyos az is, hogy a női típus a maga egyoldalú légységében meg nem állhat és hogy a nevelésnek a nőből első sorban életrevaló embert kell előteremtene s a pepecselésben és a hű, áras életmódban elpazarolt képességekből megbízható társadalmi és gazdasági tényezőket életbe hívni.

Es az elváltozás máris folyamatban van: a női világban is mélyre ható, csendes forradalom megy végbe, melyben ugyan mint minden forrongásban és forrásban még nagy a zűrzavar! még sok a kavargó és ütköző elem, de amely máris tisztulást hoz fejébe és szívébe egyaránt s meg vagyok győződve, hogy sok sok életrevaló erő szabadul fel és új, erősebb vonást hoz bele a modern nőnek típusába.

Legjobb, ha e részben a valódi fejlődés következményei szerint állítjuk be a világba a nő és neveljük ki arra, amivé lennie kell, hogy boldoguljon s boldogítson. Két pompás magyar műre kell itt reflektálnom, mely az idők szükségleteinek megértéséből íródott meg s mely találmán törőzteti a modern női világ küzdelmeit s problémáit. Az egyik ifj. Gonda Bólának „A fiatal leány otthon”, a másik ösvagy Báthory Nándornéknak „Hadiözvegyeink és leányaink jövője” című műve. Mind a kettő

a leányt, a nőt annak akarja, aminek lennie kell; oly finom illetéssel nyúl hozzá, hogy a női pszichének még hamvat sem törli le s ugyanakkor oly gyakorlati érzéssel, hogy minden tollvonással a légységbe erőt s a húságba tartalmat s új lelket visz bele.

Az én programom is az: neveljük a nőből embert, akarni tudó, megbízható s fegyelmessé jellemet, azután pedig a modern individualis és gazdasági problémák megoldására alkalmas munkasrót.

Ha a nők fegyelmére s légység helyett legalább valamivel több akaratú keménységre lesznek nevelve, — másodszor, ha a gazdasági fejlődés kényszere alatt komoly s megbízható munkásság és nem báb existenciája s hiúsodás lesz majd jellemük szembevessző vonása, akkor emelkednek föl arra a szintre, melyen állniok kell és melyet az írás úgy fejez ki, hogy a nő segítőtársa legyen a férfinak. Segítőtársa s ne bábja és csak bábja, — segítőtársa és ne csak játszó társa!

E segítséget két irányban kell nyújtania, először erkölcsi tekintetben, másodszor háztartási s gazdasági tekintetben. A nőnek kell vezetnie az erkölcsi világban.

Ami pedig a másik segítséget illeti, hát abból a régi gyermeknevelési s háztartási munkatapasztalvány mellett kijut neki majd elég, nevezetesen pedig kijut mint önálló, férjhez nem menő existenciának.

Az arrasi második angol áttörési kísérlet.

Iszonyatos veszteség mellett meggyusult.

Berlin, április 24. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harcér. Ruyprecht bajor trónörökös vezérlábormagy harc-
vonala. Arras csataterén a Franciaországban álló angol haderő tegnap a
második nagy támadást indította, hogy a német vonalakat áttörje. Nehéz
és legnehezebb ütegek napok óta szórják állásainkra a legkülömbözőbb
lövedékeknek tömegét. Április 23-án kora reggel a tüzérségi harc a
legerősebb pergőtüzzé fokozódott. Röviddel utána a tűz alkotta fal
mögül 30 kilométer szélességben támadásra törtek előre az angol roham-
csapatok, sok helyütt páncélos gépkocsiktól vezetve. Megsemmisítő tüze-
lésünk fogadta és sok helyen nagy veszteséggel járó hátrálásra kény-
szerítette őket. Más helyeken a harc elkeseredetten hullámozott ide-oda,
ahol az ellenség tért nyert, ott halálmegvető támadásra kész gyalogsá-
gunk erőteljes ellentámadással visszavetette. Lens nyugati külvárosai,
valamint Arions, Oppy, Gavrelle, Rheou és Guemappe központjai voltak
a kemény viaskodásnak. Ezek a nevek a tenger és az Alpések között
elterülő majd minden német vidék ezredeinek hőstetteit hirdetik.

Az első támadások meghiusulása után az állásaink előtt elterülő hullamezőn keresztül a Cape mindkét partján estefelé különös erő-kifejtéssel új tömegeknek második nagy támadása indult meg, de megtört ennek ereje is gyalogságunk hősiességén, részben tűzünkben, részben közelharcban és tüzérségünk megsemmisítő hatása alatt.

Csak az Arras—Cambrai-i út mentén nyert az ellenség néhány száz méternyi teret. Guemappe romjai kezén maradtak. Az ellenség át-törő kísérlete, miként az Aisne mentén és a Champagneban, *ugy itt Arrasnál is iszonyatos veszteségek mellett meghiúsult. Anglia hadereje a német hadvezetés előrelátása és derek csapataink szörös győzelmi akarata következtében súlyos vereséget szenvedett.* Hadseregünk teljes bizalommal néz az új harcok elébe. A legutóbbi csaták sikerében kiváló része van minden német embernek, legyen az férfi vagy nő, földműves vagy munkás, aki a Haza szolgálatában áll, erejét a hadsereg ellátása érdekében rendelkezésre bocsátja. Az arcvonal mögött küzdő német ember tudatában van annak, hogy odabaza mindenki megteszi kötelességét és szakadatlanul munkálkodik, hogy az életre-halálra, létért vagy nem létért vívott küzdelemben segítségére legyen.

A nyugati arcvonal többi hadseregénél és a többi harcterén nem volt nagyobb harci cselekmény. *Ludendorff, első főszállásmentés...*

Orosz offenzíva az elől fronton.

Budapest, április 24 (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik, hogy nagy orosz csapatok elindultak az oláh orosz front megerősítésére.

Az olasz szabadművesek köpenyforgatása.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A szabadságkőművesek, akik a háború kezdetekor az olasz háborús párt és a hadseregszállítók legjobb uszítói voltak, a napokban népgyűlést tartanak Rómában. A béke kérdéséről fognak tanácskozni, miután a háború teljesen kudarcot vallott s félnek a rászédett nép haragjától.

Hol lesz a kongresszus?

Budapest, aprilis 24. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Az orosz kongresszusról nyilatkozott Rodzianko, a дума elnöke, Pétervár mondta Rodzianko, nagyon ki van téve a nemzetközi áramlatoknak. Ezért a legközelebbi kongresszust Moszkvába, az ős-orosz városba hívják össze.

A skandináv uralkodók béke értekezlete.

Budapest. április 24. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Gusztáv svéd király Stockholmba érkezett. Ugyanide várják Keresztély dán királyt s Haken norvég királyt. A skandináv államok uralkodói a háborús helyeslet s a béke kérdését beszélnek meg.

46-50 évesek újabb sorozása.

Az 1867—1871 évi születési népszámlálásra kötelezettek orvosi megvizsgálása és bemutatató szemléje, Bihar-megyének a debreceni honvédkiegyeztető parancsnoksághoz tartozó községeiben a következő napszámokon lesz:

Május hó 2—3. Derecskén. Elvők Pá-
kezdý Sándor, orvos dr Nagy Kálmár, bi-
zottsági tag Orosz Sándor, Sorozásra ke-
rülnek a következő községek: Balmanu-
város, Eszék, Hajdúsámon. Derecske, Mi-
kepércs, Tiszacsépe és Vámospércs.

Május 18—19. Erőmihályfalván. Elnök:
Erőss Zoltán, orvos dr Fráter Gáspár, bí-
zottsági tag Dobozsy Kálmán. Bagamér, É-
rőcsy, Erőcsy, Erőcsy, Erőcsy, Erőcsy,
Gálospatri, Ottomány, Piskolt, Sza-
lacs és Erőmihályfalva.

Május 21—22. Székelyhidon. Elnök:
Magyary Miklós, orvos dr Szabó György,
bizottsági tag **Kovácsózy Marcel. Asszony-**
vásár, Almod, Bihardiósneg, Csokaj, Ér-
olaszi, Érköbölkut, Hegyközszentmiklós, Kle-
kereti, Nagykereket, Koked, Kóly, Szent-
jobb, Ulléta és Székelyhid

Május 23—24—25. Margitán. Előnk: dr. Pálffy Gyula, orvos dr. Sugár Bertalan, bizottsági tag dr. Halász Elemér. Alkis, Berettyószéplak, Erbogyosszóló, Margita, Micske, Moluspetri, Tóti, Bályok, Csehtelek, Erábrány, Falaóderes, Középes, Magyarkéc, Papfalva, Szunyogd, Vámosláz, Poklosielek és Vedresábrány.

Biharmegye többi községeire vonatkozólag a hivatalos tervzet még nem készült el.

**A császár
Rupprecht trónörököséhez.**

Budapest, április 23. (Saját tudósítónktól.) A német császár Rupprecht trónörököshöz táviratot intézett.

— Az új angol támadásokat —
 így szól — csapataink megtörték.
 A Haza köszönetét tolmácsolja.

Művészi tánc a paragrafusok között.

Vidékről írják nekünk:

Gabonát rejtegetett egyik községben G. Salamon. A község bírása sajátkezűleg fogta meg a bejelentette a főszolgabírónak.

Kihallgatásra került a sor. A vádlott tagsdott. A tényállásra megjegyezte, hogy a buzát tényleg nála találta. de az nem az övé, hanem egy hitorszos rakta le nála. Ő nem akarta elrejtani.

— Ki az a bűszerész, kérdezte a főszolgabíró.

— Nem ismerem, felelte.

— Hogy hívják ?

— Nem tudom.

— Hová való?

— Azt es tudom.

Ezt az állítását két tanúval igazolta. Az ügyet, mert a „tettis ismeretlen“, kiadták nyomozásra a csendőrségnek. Kérheti az ismeretlen tettetést. A gyanúsított szépen kitáncolta magát.

A Pátekárúró MOLNÁR bíró a szék-
 Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kiskéreg-
 Tarkas István Apollo drogeriájában Rt.
 Könyv-út 7/B.

Gondoskodás a hadi özvegyekről és árvákról.

Gazdák hadsegélyező bizottsága.

Bár a háború már három éve tart és vége még mindig nem akar elkövetkezni: a magyar törvényhozás a hadi özvegyek és árvák ellátásáról még mindig nem gondoskodott. A kérdés pedig amilyen nagy fontosságú, éppolyan sürgős is, úgy hogy addig is, amíg a törvényhozás méltó módon gondoskodik az elesettek családjairól: átmenetileg a társadalomra hárul a segélyezés kötelezettsége.

Ezt a kötelezettségét a gazda társadalom már vállalta, amikor gróf Dassewffy Aurél elnöklése alatt megalakította a Gazdák Országos Hadsegélyező Bizottságát, amely egyenesen azzal a céllal alakult, hogy a mezőgazdaság köréből hősi halált haltak segélyre szoruló özvegyeiről és árváiról gondoskodjék. A bizottság egyelőre 3 évi időtartamra alakult és legelső feladatának azt tűzte ki, hogy a segélyezésre mindenekelőtt alapot teremtsen.

A bizottság nevében gróf Dassewffy Aurél elnök tegnap azzal a kéréssel fordult Fráter Barnabás alispánhoz, hogy a Bihar-megye területén is a legközelebbi időben meginduló ily irányú társadalmi mozgalmat fogadja jóindulatába és haeson oda, hogy a vármegyei közigazgatás járjon kezére az ilyen mozgalmaknak.

A fontos, az egész nemzetet érintő kérdésnek legalább részleges megoldása tehát megkezdődött, az ország a nemzeti kötelezettség teljesítés annyi szép példáját nyújtotta már, hogy minden jogunk meg van azt remélni, hogy a magyar társadalom nem lesz az ilyenekkel szemben, akik az ország védelmében lettek özvegyek és árvák.

Közélelmezési ügyek.

Kevés a tej és a cukor.

Tagadhatatlanul eszdőszerint a legfontosabb kérdés Nagyváradon éppúgy, mint másutt az országban a közélelmezés ellátása. Ez valóban mindenkit legközelebből érdekel. Hiába, enni mindenkinek kell.

A közönség most már nem annyira a kenyér és liszt után tőri magát, mert azt már megszokta, hogy Lukács Odón főjegyző gondoskodik a százszáz ember kenyéréről és ahogy eddig nem volt egyetlen 24 órára sem, kenyér- és liszthiány Nagyváradon, biztos benne, hogy ezután sem követjük ezt a példát a többi városokat.

Eszdőszerint főleg a tej, cukor hiányát érzik a közönség.

Sajnos, tej csak nagyon kevés van a városnak. Ebből még a csecsemőket sem bírja ellátni a körülbélül 200 orvosi bizonyítványra nem tud tejet adni.

Nagyon nagy szükség volna már arra az 50 tejtőre, amelynek megvásárlására felhatalmazást kapott Lukács Odón főjegyző.

A vidéki közönség pedig igyekszik annyit kisajtolni a behozott tejért a város közönségétől, amennyit csak lehet. A koronás ár egy liter tejért már szinte ocsó számba megy, mert a tisztelt termelő 1 korona 20 fillért sem tart soknak egy liter tejért sebbre

vágot olyan háztól sem, ahova 8-10 éve szállítja már a tejet. Esztől a tejárakból maximálhatja b. Kürthy úgy a tejárakat, ahogy akarja, őt még a tavaszi legeltetés eléréséig is a tejárak emelésére használják ki. Biztosak abban, hogy senki nem jelenti fel őket, nehogy még a drága tejtől is elesők.

Az országos tejár maximalásnak eredménye csupán a városi tejközpontnál van.

Míg pl. Szegeden a város azon kérelemmel fordult az Orsz. Közélelmezési Hivatal vezetőjéhez, hogy továbbra is megfigyeltassa az eddigi árakat, Lukács Odón főjegyző már tegnapról kezdve leszállította 4 fillérrel a tej literjének árát.

A tej mellett, különösen a gyermekes családoknál, főfontosságú tápszert a cukor. Alig lehet csecsemőknek és kis gyermeknek valami tápszert készíteni cukor nélkül.

A huszári ünnepek alkalmából juttatott ugyan az élelmezési ügyosztály az ápril hóra megállapított mennyiségből egy kis részt a közönségnek, de ezt sokan nem tudták kiváltani a nagy tölekedésben és akik kiváltották is, már rég elfogyott.

Most már ideestora vége lesz áprilisnak de az április havi cukorjándékoság kiosztása még mindig késik. A cukorhiány pedig azt fogja eredményezni, hogy a késedelmes kiosztásnál még nagyobb lesz a tölekedés és aki nem akar vagy nem tud harca kelni a tömeggel, megint nem kap cukrot.

Színházi szerződhetések.

Bihari Sándor Nagyváradon marad.

Egyik pesti hírlap közlése szerint Hevesi Marietta hősnő Nagyváradra szerződött. Mint értesülünk, Gazdy Áraaka aláírta a szerződést, amely Nagyváradhoz köti. Nem szerződtek a társulathoz: Habár Szerafin, Mándoki Panna, Ivánfi Jenő, Kassics Eszter, Rákosi Ferenc, Szabeni Margit. A tárgyalások még folynak H. Körösy Jussival, Kovács Mártával, Kovács Margit temesvári szobrettel s egy tucat vidéki színésszel és színésznővel. Biztos, hogy egy makói színész is leszerződött a társulathoz.

Tompa Béla valószínűleg nem megy Budapestre, mert a felajánlott szerep kör a Népoperaánál aligha elégti ki ambícióját. Inkább Nagyváradon esz, mint Budapesten második, így tartja ő is a csasari mondást.

Bihari Sándor egész bizonyosan Nagyváradon marad. A Népopera őt operette, és pedig játékszerepekre kívánta szerződteni, Biharit pedig a hanganyaga operára utalja s így ugrálásra nem vállalkozik, nem az ő szakmája és temperamentuma. Még két évi szerződés köti Nagyváradhoz Biharit s ő ezt állja is. Azután a terve: egy direktorság sok operával.

Vigh Maud hasonló okból Nagyváradon marad. Tudnillik itt mégis primadonna, magára vehet mindent s minden jó szerepet, Budapesten azonban csak a sok primadonna között lenne egy. Még folytatja a tárgyalást az igazgatóval.

Sz. Zsigmond Anna ittmaradása felől semmi hír nincsen. Ő azonban nem mentet fel: nélkülözhetetlen.

Végül szeretnők, ha az Összjáték, magyarul Ensemble nevű kelleket is s a szerepludás nevű kötelezettséget szerződtené a direktor. Ami most már a Csárdáskirálynőben megy, az már klassz sok. Rögtönzések, vlocelódások, derűre-borura való s odanemvaló tréfák, bohágások, bóktrükkök nem mindig válnak be, különösen akkor nem, ha tulságosan bóktrükkben mérik.

A pópá a templomban megverte a bírót.

Szöllőssy Gyula tanácselnök vezetésével itélkező tanácsa elé tegnap két görög keleti lelkész állott vádlottként. A vádat dr. Bolza Alfonz gróf királyi ügyész képviselte, a panaszost Sonnenvirth Lajos dr. és Tóth Ferenc dr. a védelmet ifjabb Zigre Miklós dr. ügyvéd látta el.

A két vádlott: Taró Tódor mezőszekadi plébános és Taró József segédlelkész. Bonta János bírő az olasz fronton van.

Megjelent az eset hősnője, Mudura Mária is, magyar nemzetiségű szalagos praxlikban.

Taró Tódor 66 éves, gkel. plébános Mezőszekadaton, özvegy, 3 gyermeke van, vagyona 10000 korona, nem iszik, érettségít lett, g. kei. teológiát végzett. Nem vagyok tökéletes ember, mondja, mióta feleségem meghalt, az orvos tudná megmondani, nincs e valami bajom.

Taró József, 35 éves, g. kei. segédlelkész, válóperben áll, 2 gyermeke van, szécsés itálakkal él, büntetve volt az ügyből eredő büntégben 100 korona pénzbüntetésre.

Elnök a Taró Tódor és Taró József elleni vádat ismerteti. Taró Tódor ellen valóság elleni vétség és hatóság elleni erőszak vétsége miatt, Taró József ellen vallás elleni vétség miatt emelt vádat az ügyészség. Ugyanis Taró Tódor 1916. augusztus 6-án, mikor vádlottak a templomban Istentiszteletet végeztek, Mudura Máriát a földre terelte s a segítségére eszű Bonta Jánost feltéleg bántalmazta, Taró József pedig leszállta az aszonyokat, sőt szavakkal illette, s mikor nem dobták ki Mudura Máriát, eldobta az ornátust s a kegyereket s üldözöbe vette az aszonyokat, ezenkívül a szövetkezeiben azt híresztelte, hogy elvesztjük a háborút, s különösen Románia nagyon megvár bennünket s ezzel az állírral a harci győzelembe vetett hitetét csökkentette.

Taró Tódor is feljelentette Bonta Jánost, hogy ez az eset előre elkészített komplot volt, botrányt csináltak, Bonta megfogta a nyakát s azt mondta, „nem vagy te pap, te csavargó vagy”, s ütötte, a botrányt tehát ő csinálta. Beadott ezenkívül Taró József és Mudura Mária is, valamint Bonta János bírő is egy feljelentést.

Mindazt egyesítették. Az ügyészség csak a Taró Tódor és Taró József elleni vádat vállalta, nem vállalta Mudura Mária ellen a vádat, aki az Istentisztelet után a templomban felkiáltott: „Megálljatok, emberek, most én prédikálok”, mert az Istentiszteletet nem zavarta meg.

A vádlottak halasztást kérték, mert a g. kei. egyházi szinaton kell lezárni, ugyszint ott van Lázár Aurél dr. is.

Dr. Bolza Alfonz gróf királyi ügyész a főtárgyalás megtartását indítványozza.

Ifj. Zigre Miklós dr. védő előterjeszti, hogy a Mudura Mária, Bonta János s tsai elleni vádat az ügyészség nem vállalta, de erről vádlottakat nem értesítette s így nem vállalhatták a vádat, a két eset összefügg, ezeknek egyesítését kéri. Előterjeszti azt is, hogy Albucz Lika és Bonta János előkészítették a templomi botrányt, erről előre értesítették vádlottakat. Tanukat jelent be.

Tóth Ferenc dr. az egyesítést nem tartja szükségesnek.

A törvényszék elrendelte az ügyész indítvány értelmében az ügyek egyesítését a tárgyalást elhalasztotta.

Olcsóbb a tej.

Az új hatósági árak.

A m. kir. minisztériumnak 1488-1917. M. E. számú rendelete alapján a teljes tehéntejért követhető legmagasabb árt listaként az említett rendelet I. szakaszának 3. pontja értelmében Nagyvárad város törvényhatósági joggal felruházott város területén a következőkben állapítom meg:

1. A termelő és másfelől a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozótelep, vagy tejgyűjtő állomás közötti viszonylatban 56 fillér.
2. A termelő és a fogyasztó közötti viszonylatban háshoz szállítva 58 fillér.
3. A tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozótelep, tejgyűjtőállomásnak háshoz való szállításért listaként külön 4 fillér felszámitását megengedem.

Az említett rendelet életbe léptetése előtt tehéntej, tehén, vagy juhtejből készült sajt, vagy juhtúró szállítása iránt kötött szerződések hatályosságát nem érinti, de ha a jelen rendelet életbelépése előtt kötött szerződésben megadott vételár az említett rendeletben vagy az országos közérlelmazási hivatal elnöke által a rendelet alapján tett rendelkezésben meghatározott legmagasabb árt meghaladja, a legmagasabb ár hatályba lépése után az ily szerződés alapján szállított tehéntejért csupán az említett rendelettel, vagy annak értelmében megállapított legmagasabb árt kell fizetni.

Aki tehéntejet a rendeletben, vagy az országos közérlelmazási hivatal elnökének a rendelet alapján kibocsátott rendelkezésében az átvétel helyére megállapított legmagasabb árnál drágábban árul, vagy vásárol, illetőleg ily elkekedt ezen árnál magasabb árt követel, vagy felajánl, az ezekre vonatkozó adásvételi szerződés teljesítésével kapcsolatos mellékszolgáltatások ellenében bármely fizetést, vagy szolgáltatást követel, vagy elfogad, ígér, vagy teljesít, ugyanezt aki a rendelet bármely rendelkezését megszegi, vagy kijárat, avagy ezek megszegésénél, vagy kijáratánál bármely módon közreműködik, az amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el a hat hónapig terjedhető alkárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a teljes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés 2000 koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felel meg összegig terjedhet.

Az a készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkövetésnek van helye. Az elkövetett készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része, a felmerült költség levonásával, a rokkant katonák segélyalapját illeti.

A jelen hirdetményben meghatározott kihágás miatt nem büntethető az, aki a követelt árt, vagy egyéb szolgáltatást a jelen rendelet ellenére megigért, vagy teljesítette, ha a kihágást a hatóságról feljelenti.

Nagyvárad, 1917. április 23. án.

Lukács Ödön,
polgármester-helyettes.

* „Korona szappan-por.” Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hőfehérre mos, a ruhának nem árt, minden esomagon a törvényszéki vegytani tanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. rubára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 13-02.

Rézrekvirálás a városházán.

Párbeszéd.

En: Hallotta már, hogy a villámhárítók is rekvirálják?

Ó: (egy cseppet sem csodálkozva) Miért?

En: Azért, mert rézből vannak. Leszedik az összes villámhárítót. A magánházakról, a színházról, a középületekről...

Ó: A városházáról is?

En: Miért fáj magának ép a városháza? Hát persze, hogy arról is.

Ó: (közömbösen.) Kár. Különb van egy indítványom, amelyet rögtön tudomására hozok Rimlernek.

En: (csodálkozva.) Indítványa? Tegye a füstre, ha nem rézből van.

Ó: De rézből van. Miként bőrből van a bőrtárca fedele, azonképp rézből van a Horváth kapitány...

En: (trüsszentetve.)

Ó: (feltalálva magát): Eltalálta. De van még nagyobb darab réz is a városházán, amit a villámhárítók helyett rekvirálni lehetne.

En: (még jobban csodálkozva): Van?

Ó: Igen. Réz kapitány. (Menekülés.)

Betörő, aki a többtermelés híve.

Az elmúlt éjjel kellemetlen vendégek voltak a Szarvaszky-utca 11. sz. Otthonnak. Eddig még ismeretlenség jelszében rejtőzött tettes az otthonnak Pátra-utca befolyásánál levő kis utcai ajtaját kifeszítette és az udvaron nagy garázdálkodást vitt véghez.

Az illetőt — a látszat szerint — mezőgazdasági okok késztették a betörésre és valószínűleg a több termelésnek a híve, amire nézve kétségtelen bizonyítékot szolgáltat az a körülmény, hogy az udvaron levő veteményes ágyakra vetette magát, s több mint ezer, fiatal, szépen fejlődő palántát kizsákmányolt, úgy gondolkodván, hogy ez által a többtermelés problémáját (a saját javára) gyökeresen megoldotta.

Hogy a betörő kétségkívül első rendű és sokoldalú közgazdász, annak főnyes tanújelét szolgáltatja az a tény, hogy az ugyancsak az Inasotthon tulajdonát képező kettő lakóját felfessítette, s a benne levő, nyugodtan szenderegő kővér polykakakast hóra alá csapta, azután azon az uton, ahol jött, távozott a fenti zsákmány kíséretében.

Darneyi Imre gondnok reggel meglepődve vette észre, hogy a sok drága palánta és a tekintélyes térfogatú polykakakas hiányzik. Azonnal sietett a rendőrségre és sürgős intézkedést kért, hogy az Inasotthon kártevőjét, ha mindjárt a föld alól is, kerítsék elő.

A rendőrség most lázasan hajhászta a közgazdász betörőt.

* Gyönyörű rózsás arc a nő legszebb része. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-utí 7/B Rimandóczy-palota.

..HIREK..

Allat és ember.

Szépen egymás mellé kerültek, közel hozta őket egymáshoz a háború. A kormány új rendelete értelmében május 1-től 3-ig összeírják őket. Azt már eddig is tudtuk, hogy sok ember olyan, vagy még rosszabb, mint az állat. A háború pedig, amely megakasztotta pusztítója az embereknek és minden értékeknek, bebizonyította, hogy az csak abban különbözik a szelíd állattól, hogy annál kegyetlenebb és vadabb. Szegény állatok, mit vétettek, hogy a kormány egy kalap alá hozza őket az egymást gyilkoló elfajult, elvadult, kegyetlen emberekkel. Maholnap felvetődik a háborús élet szempontjából, melyik értékezebb, az állat-e, vagy az ember? Ha az emberi vágóhídra vetjük egy pillantást, úgy az állat az értékezebb elem. Sok falusi gazda eddig is többre becsülte őket, az állam védelmébe fogadta. Ha fizetésemelésre volna szükség, inkább megadnák az állatoknak. Nézzük csak, hogy gondoskodnak a hatóságok lovakról, majd ki repednek az egészségtől. Róluk nem mondana le egyik hivatal se, őket megbecsülik, nekik kijár a szob, szén.

A háború következménye az az összekerülése az embernek és állatoknak. Az állat felfelé emelkedett, az ember lezuhant. Az ember fenebbisége az értelem volt. Ezt a háború síhomályosította. Olyan a világ képe, mintha nem is szelíd háziállatok, hanem a cirkusz vadjai törték volna át ketrecek rácsait és rá szabadultak volna mindenre.

Nem farsza tehát, hogy az ember és az állat együtt kerülnek összeírásra. Ma már ott tartunk, hogy vagy mi együtt meg mindent az állatok elől, vagy ők előlünk. Ma már löháréből készítenek lisztet. Elak Erő ujaépi nagybirtokos találmánya az a löháréből készült liszt. Talán megokozodunk, ha ezt a lisztet fogyasztjuk, mert a kukorica liszt nem sokat használt.

Ember és állat tehát számokat fog kapni a összeírás a statisztikában. De már most megmondhatjuk, hogy az összeírás rossz lesz. Mert az összeírt állatok számánál, bármily becsületesen is írják össze őket az utolsó szálig, több jószág van Magyarországon.

* Buzasszentelő. Ma, Szent Márk ünnepén buzasszentelő ájtatosság lesz a székesegyházban. Az ájtatosság reggel 8 órakor csendesmisével kezdődik, mely után a körmenet kivonul a templomból a vetések megáldására. Az áldás után visszatér a menet a székesegyházba, ahol Te Deummal végződik az ájtatosság. Népek sorsa dől el az idei termés eredményén, annál aktuálisabb ma az egyház jámbor szokása, hogy áldást könyörög a termésre, amittől megélhetésünk, sorunk függ.

* Új politikai alakulás. Budapesti tudósítónk jelenti: Egyik esti lap jelentése szerint a szociálisták újabb nagy akciót szerveznek a választójog követelések érvényesítésére. Sikertől megnyernék Váczonyi Vilmost, Károlyi Mihály grófot és egy új politikai alakulás tekintetében a tárgyalások folynak.

Görög köztársaságot alakítanak. A görög kormányt az antant elfogatja.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) A Times jelenti Athénből: Görögország helyzete sohasem volt komolyabb és reménytelenebb. Kiderült, hogy a kormány nem képes lerágni a antant ígát. Sarraíl kezében titkos parancs van a görög kormány elfogatására.

Genéből jelentik: Az antant miniszterelnökök franciaországi konferenciáján elhatározták, hogy Görögországból köztársaságot alakítanak Venizelosz elnökségével.

Egy gőzös elsüllyesztése az Otrantói szorosban.

Események a tengeren.

Az április 21-ről 22-re virradó éjjel egyik flottilla ontagunk az otrantói tengerszorosban egy körülbelül 1300 tonnás gőzöst elsüllyesztett. Ellenséges haderők nem voltak láthatók.

A hajóhadparancsnokság.

Esti Wolff jelentés.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) Arrasnál egész nap Cambrelle birtokáért folyt a harc. Az Arras-Combsai úton új angol haderőket vetettek harcba. Megállapították, hogy az angolok tegnapi vesztesége felette nagy volt.

A kórházhajókra németeket helyeznek el.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) A Havas ügynökség jelenti, hogy miután a németek kórházhajókat süllyesztettek el a csatornában, ezután a kórházhajókra német foglyokat hajóznak be.

Elégett egy angol léghajó.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik, hogy a keleti partvidéken egy léghajó eltűnt. Dovernél égve lezuhant egy léghajó, bizonyára ellenséges repülő gyújtotta fel.

Kína hadüzenete várható.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A pekingi felhivatalos sajtó bejelenti, hogy Kína ezen a héten háborút üzen Németországnak.

*** Talaat Berlinben.** Budapesti tudósítók jelentése szerint Talaat török külügyminiszter ma Berlinbe érkezett. Meglátogatja a kancellárt és a német főhadiszállásra utazott, ahol a német császárral fogadják.

*** Tömörkény István meghalt.** Tömörkény István író, a Petőfi Társaság tagja pár napi szenvedés után tegnap délelőtti tüdőgyulladásban meghalt Szegeden. — Tömörkény István halála az egész magyar irodalom gyász, mert egyike volt azoknak a keveseknek, akik ma a magyar irodalom közt a magyarságot képviselik azzal az igaz művészi céllal, hogy a magyar népet állítsa elének a maga gyönyörű eredetiségében. A magyar parasztot senki sem tudta nála jobban festeni. Csodálatos hű képet álltak a igazi volt rajtuk minden vonás. Számos novella kötetet adott ki, melyekben a magyar parasztlétet rajzolja, ilyenek: Szegedi parasztok, Betyárlegendák, Főrgyörgy János stb. Számos magyar írást mindig gyönyörűen olvastuk a fájdalommal látjuk korai vesztét. Tömörkény Csizsádon született 1866-ban. Szegeden a Somogyi könyvtár és a városi múzeum igazgatója volt.

*** Adóajánlatok közszemlén.** Nagyváradi város adóhivatala részéről értesíttem az adókat, miszerint a II. k. ker. Újváros és Kálváriaiban lévő adózók terhére kivetett a k. pénzügyigazgatóság által érvényesített 1916. évi föld és birtok után járó általános jövedelmi pótdadó kivételével a városi adóhivatal 14. sz. szabályában 8. nappi közszemlére ki van téve, mely idő alatt az érdekeltek megtekinthetik és esetleges felszólalásukat a közszemlére kitétel lejártá után 15 nap alatt írásban beérkeztethetik. Nagyvárad, 1917. évi április 23. Juricskay Barna sk. pénz és adóügyi tanácsos.

*** Utólag lepecsételt koronázási bélyegek.** A kereskedelemügyi minisztérium a postás jóváhagyott intézkedések javára megengedi a koronázási emlékbélyegek lepecsételtetésének a koronázási bélyegzővel és pedig érvényesítésként a következő árral: az augsburgi bélyegzővel 25 K ért, a budapesti 100. sz. postahivatali bélyegzőjével 20 K ért, egyéb koronázási bélyegzővel 15 koronáért, más pótbélyegeket és postai értékpapírokat a koronázási bélyegzővel 15, 10 és 5 koronáért bélyegzik le.

*** Esperesi gyűlés.** A városkerületi papság tegnap tartotta tavaszi gyűlését. Jelen voltak: Imrik Z. Sándor th. kanonok, ker. esperes, P. Linderauer Károly és P. Horváth Sándor kapucinus atyák, Halász Gyula, dr. Lestyan Endre, Hamernyik Sándor, Harsay Gyula és Dóczy István plébánosok, Szabó Ferenc, Gálly Sándor, Papp Béla, Tóth Kálmán, Paulik Béla, Pászderka Sándor és Beöthy György hittanárak és kaplánok. Az elnöklő esperes lelkes szavakkal megnyitván a gyűlést, első sorban elhunyt dicső emlékü királyunkról I. Ferenc Józsefről, annak mély vallásosságáról, majd jelenleg uralkodó királyunkról emlékezett meg, kiemelve annak különösen szelíd lelkületét és szinte vallásos szívét. A szokásos lelki olvasmány után az esperes friss emlékeztetőbe visszaidézte a jelenlévőknek a legutóbbi fontosabb körleveleket. Utána ugyan csak az esperes igen érdekes és tanulságos felolvasást tartott a kath. sajtótermékek terjesztésének módjáról. Majd szóba került a hadigondozás ügye és a hadigondozók, névkorának összerakása. Több lelképásztori gyakorlati dolognak megbeszélése után dr. Lestyan Endre plébános kérte fel az esperest az évi gyűlésen tartandó felolvasás megválasztására. A gyűlés végén a jelenlévők ösztönossége javára és a debreceni kath. hadigondozók javára és még egyéb egyházi célokra 145 koronát adtak össze. Gyűlés után Halász Gyula plébános, házigazda meleg szeretettel megvendégelte papjait.

*** Az idei gyermeknapok.** Az Országos Gyermekvédő Liga tegnap érkezett felhívásában arra kéri Fráter Barnabás alispánt, hogy az ez évben Bihar megyében rendezendő gyermeknapok sikere érdekében hathatósan működjen közre. A Liga hivatalos érdeklődése és rámutat arra a nagy feladatokra, amelyek a háború következtében reá hárultak és amelyeket csak úgy tud teljesíteni, ha a társadalom támogatására számíthat.

*** Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe ma délelőtti Angyalosi Pöstyén Béla temetése. A halottas háznál a résztvevők, rokonok, barátok és ismerősök igen nagy számmal jelentek meg. A gyászszertartást a halottas háznál Czeglédy Emánuel végezte, nagyon szép beszéddel bucsúztatta el az elhunytat. A tanácsos impozáns gyászmenet a Rulikovszky temetőbe vonult, a halott a család sírhelyén helyezték végső nyugalomra az elhunytat. A sírnál Molnár Sándor ref. lelkész tartott búcsúztatót. — A rendkívül díszes temetést kifogástalan pontossággal, előzetkenységgel és nagy figyelemmel rendezte Vaislovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalkozó.

*** Adomány a hadiárvaiknak.** A premotriai főgimnázium III. B) osztályának a tanuló egyik tanárunk névnapja alkalmából a hadiárvaik részére 30 korona adományt küldtek be szerkesztőségünkbe. Rendeltetési helyére juttatjuk.

*** Zsákhány.** Ilyen is van és bárd Kőrthy figyelme erre is kiterjed, tegnap a megye alispánt hivatalához érkezett rendeletben felhívja az alispánt, hogy a rendelkezésre álló zsákokkal iszkároskodjon. Felhatalmazza a közlekedési ügyosztályt, hogy a liszt kiszolgáltatások alkalmával zsák megtérítési díj címén 2 korona 50 fillért felszámíthasson, kopási díj címén 50 fillért szedhessen, az olyan kereskedők ellen pedig, akik a zsákot visszatérítésként tartják vissza bünygyi úton járjon el.

* Hengelmüller báró meghalt.

Báró Hengelmüller László titkos tanácsos, volt nagykövet Abbáziában hosszas szenvedés után meghalt. Hivatott, értékes tehetséggel diplomata volt, aminek bizonyága, hogy olyan fontos, felelősséges és előkelő tisztséget bírtak rá, mint Magyarország és Ausztria amerikai nagykövetségét és ebben a minőségben évekig működött. Hónapok óta betegkedelt és Abbáziába ment gyógyulást keresni, ahol most szenvedésétől megváltotta a halál.

* Cukrot adnak a befőzéshez.

A főváros közlekedési ügyosztálya átiratban arra kérte az Országos Közlekedési Hivatalt, engedélyezzen a lakosság részére befőzési célokra a rendszeres havi cukormennyiségben felül pótmennyiséget is. A befőzésre tehát a lakosság nem lesz kénytelen a havi cukormennyiséget felhasználni, vagy pedig a befőzésről lemondani. Ertesztésünk szerint a Közlekedési Hivatal a főváros kérését teljesíthetőnek találta.

* A Vörös-Kereszt működése

Belényesen cím alatt huszónégy számban megjelenő cikkünk kiegészítéséért a köztelevízió közléseire kérésükkel fel:

Sajnálatos tévedés, — valószínűleg a tudósító tájékozatlansága folytán — ki az egyetemes által rendezett jótevékenységű előadás kiállításaitba bepillantást nem nyerhetett, az estét rendezők névsorából az egyik fő rendező Erdőy István alias Pista bácsi személye kimaradt. Attól eltekintve pedig, hogy az előadás technikai nehézségének megoldása kiválólag az ő nevét dicséri, országos híressé volt az estély művészi jellegű kidomborításában is, a műsorban szereplő „Attak” és „Szövetségesei” című, előbbi a Budapesti Modern Színpad, utóbbi a Fővárosi Orfeum és ideiglenes színpadoként előadott vígjátékok főszereplője. Mintha a Modern Színpad, vagy a Fővárosi Orfeum nézőterén látnak volna. Kimaradt továbbá a kis Szita Adika megemlézése is, a ki Móra Ferencnek „Egy imádság” című költeményét szavalt el oly kedvesen, meg lehet, hogy nem egy halálának könnye ket esett a szemébe. Végül rektifikálnom kell a románjaink tudósítójára, ami nem sikerült fordításában visszaszórt kifejezéseit is, melylyel az óriási számban megjelent magyar és román intelligenciát „vegyes közönség” jelzővel írta körül.

* Hol van borbélyszappan készlet?

A borbélyiparosok körében panaszok hangzottak fel, hogy borbélyszappant nem tudnak beszerezni. Erre vonatkozólag értesítjük a borbély iparosokat, hogy Schütz S. és fia pécsi szappangyáros cégnél igen kitűnő borbélyszappan szereshető ba kilogrammonként 10 koronáért bármely mennyiségben. Ugyancsak a székesfehérvári Schütz Jakab és fia cég budapesti képviselője (K. Gyömrői út 8.) szállít megfelelő borbélyszappant vízmentesítőként 10, foggyasztóként 12 K-vel kilónként. Nagyvárad, 1917 április 24. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Schwartz Izidor elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

Üvegpotharakra,

üvegekre és üvegnyeműekre

betűk, számok, monogram-mok, virágok és rajzok metszését a legizlésebb kivitelben elvállalom. Cim a kiadóhivatalban.

IRODALOM

Uj Idők. Az Uj Idők legutóbbi számában Csathó Kálmán folytatja „Most két a nap” című regényét. Ezenkívül közli a lap Balla Ignác verseit, Krudy Gyula „Részlet a Peszth” című elbeszélését, Horozog Ferencnek az Irodalom Erdélyért tiszteletadásán tartott előadását. Szederkényi Annának Petrovics Selymes István esküvője című elbeszélését, Özevgy Péter Lajosné versét és L. K. cikket az airmarion művészetről.

Az Élet szépirodalmi képes heti folyóirat (szerkesztő: Andor József) április 22. i száma a következő tartalommal jelent meg: A három óra. (r.) — A mi sajtónk. Andor József. — Aláírás oda a Holdhoz. (Költemény.) Mész László. — A jábor fluk. (Elbeszélés.) Riez Pál. — A melleszi vendégek. (Elbeszélés.) Tarczal Gy. Sávvel lélekkel. (Regény.) Ista: Róna Bazin; fordította Kálmán György. Kultura. — Hétfő hétre. — Szerkesztői üzenetek. — A kitűnő lapot megleg ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári út 15/c. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mutatványzással készséggel küld a kiadóhivatal.

A „Vasárnapi Ujság” április 22. i száma számos szép képekben közli a király látogatását az Isonzó harcovonalon, a hadigondozó táncosnak Zita királyné -lőklés alatt tartott díját, számos szép harctári képet, a Zrínyi hajó katasztrófáját. Egy kiválóan érdekes képsorozat a készülő Kossuth szobrot mutatja be Horvát János műtermében. Szépirodalmi olvasmányok: Pakár Gyula regénye, Bán Ferenc novellája. Petri Mór két szonettje, Szőlősi Zsigmond tárcája, Braun Lily regénye. Egyéb közlemények: Frigyes Károly porosz királyi herceg, a hősi hálalt halt aviatikus araképa s a rendszeres heti rovatok: A háború napjai. Irodalom és művészet, Szakkjártó, Halálunk utó. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. az.)

SZÍNHÁZ.

Heti műsora

Szerda: Csárdáskirálynő (Bérlésben.)
Csütörtök: Csárdáskirálynő (Bérlésben.)
Péntek: Csárdáskirálynő (Bérlésben.)
Szombat: délután: Zuzsi kisasszony.
Szombateste: Csárdáskirálynő Bérlésben.)
Vasárnap délután: János vitéz.
Vasárnap este: Csárdáskirálynő.

A Csárdáskirálynő ma, szerdán este a közönség állandó és felelős érdeklődése mellett bérlésben kerül színpadra. Csütörtökön ismét bérlésben megy a Csárdáskirálynő, mely alkalmából az igazgatóság újból felhívja a bérlők figyelmét arra, hogy a kik helyeikre nem reflektálnak, azok adják át jegyeiket a színházi pénztárnak, amely értékesítésükről gondoskodik.

A Váratlan vendég. Címéhez való stílusos hűséggel, valóban váratlanul toppan a jövő hét műsorába a sok Csárdáskirálynő közepette a Váratlan vendég. Vajda Sándor kitűnő színjátéka, amelyet csak nemrég kiváló sikerrel mutatott be a Magyar Színház. A Csárdáskirálynő népszerű, kedves senéje még hosszú ideig megtartja vonzó erejét, de a színház vezetősége a bérlők iránt való előzeteskedéstől rövid ideig pihenteti a sorozatos előadásokat és most a társulat drámai együttesét küldi sorompóba egy újabb siker-

ért. A Váratlan vendég, a maga megkapóan szép, hangulatos meseszövevével belejátszik a mába, amelynek szellemét oly mély megértéssel tudta megragadni a fiatal szerző. A Váratlan vendég nagyváradi előadásában a drámai együttes szín-java vesz részt.

VIGADÓ mozgó- színház

Szerda

A rillandi pályamester
dráma 4 felvonásban.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 5 órakor kezdődnek.

URANIA mozgó- színház

Szerda

**A vén bakkancsazlító
és fia a bohém**
vígjáték 3 felvonásban.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ mozgó- színház

Szerda

Szibéria
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTEK.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Vizespohár csiszolt üvegből	—26
Borospohár csiszolt üvegből	—20
Vizeskancsó csiszolt üvegből	1-50
Borospalack csiszolt üvegből	1-50
Teáscsésze fehér finom porcellán	1-—
Teáscsésze színes finom porcellán	1-80
Porcellán vizeskancsó díszítéssel	2-50
Kávésbögre emlék felirással	—70
Fali órtartó majolika fedéllel	2-50
Majolika vizeskancsó színezéssel	3-—
Teáskészlet aranyozással	10-—
Kávéskészlet aranyozással	10-—
Feketéskészlet aranyozással	10-—
Mosdókészlet felszerelve	12-—
Rédlőkészlet aranyozással	40-—
Vizeskészlet színes aranyozással	4-—
Boroskészlet színes aranyozással	4-—
Söröskészlet színes aranyozással	4-—
Tésztákészlet finom majolika	5-—
Befőtteskészlet 6 személyre	4-—

Konyha felszerelési áruk.

Főzőedények.

Táblaüveg. Porcellánárak.

Képkerekezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszerkesztő:

Dr. KRÜGER ALADÁR

Felelős szerkesztő:

Dr. PAPP KÁROLY

Butorok egyéb ingóságok beraktározására száraz parkettes üzletek,

RAKTÁR HELYISÉGEK

hosszabb, vagy rövidebb időre jutányos ár mellett

KIADÓK.

Tűz és betörés ellen biztosítatnak.

Nagy Sándor-utca 4. szám.

Hasábos és vágott

TÜZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak

JENEI M. CÉGNÉL

szerezheti be

Nagypiac tér, Kugler és Andrányi palota. Telefon 10-13. szám.

Miután névelések pontosan kimérve, kivonatba bázhoz szállítanak.

IZSAK LIDIA
elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

szálloda.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékire is küldtünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilárd és minőségi művészművészek egyedüli szállítója.

Telefon : 11-53.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmű bádigos, vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.

Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtatnak.

Szöllőbirtokosok figyelmébe

Raftia

és egyéb kötő fonalak kaphatók

Helfy József utóda

zsák és gazdasági cikkek nagykereskedésében

Nagyvárad, Kossuth-u. 7.

(A Neológ isk. templom állomásán.)

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet könyvecskére és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámitol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálog kölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad érték-papírokra.

Meghívás.

Az Egyesült bank és takarékpénztár részvénytársaság, Nagyváradon, saját intézeti helyiségében, Bémer-tér 4. sz. a. 1917. évi május hó 3-án, csütörtökön d. u. 1/2 6 órakor

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket ezennel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság javaslata és ennek folytán határozathozatal a Belényesi Takarékpénztár részvénytársasággal való egyesítés és az alaptőke felemelése tárgyában.

2. Az alapszabályok módosítása.

Nagyvárad, 1917. április hó 23-án.

Az igazgatóság

A t. részvényeseket figyelmeztetjük, hogy alapszabályaink 11. §-a értelmében a közgyűlésen csak azon részvényes gyakorolhatja részvényesi jogait, aki saját nevére átírt részvényeit, vagy más pénzügyi intézménynél letétben levő részvényeiről szóló letétjegyet, a közgyűlést megelőző nap déli 12 órájáig a részvénytársaság pénztáránál leteszi.

Vízvezeték és műbádigos munkákat készít, javításokat jutányosan eszközöl

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borju bőr 13-40, 15-80, 18-10, 22-20.
la Hasított bőr 15-80, 18-70, 20-50, 25-70.
Lóbox-estehénbox 17-1, 20-50, 22-80, 27-50.

Fatalpu szandálok:

23-24, 25-28, 29-32, 33-35, 36-38, 39-42.

2 50, 2-80, 3 10, 3 30, 4-1, 4 30.

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedményben részesülnek.

Nagyvárad, Rakóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

